

AMIGOE DI CURAÇÃO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.

Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—

Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAL.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.

Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.

Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.

Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 26 October.

Vaticaan en Quirinaal.

In de *Officina Maritima* van 22 October laatsleden lezen wij het volgende:

El antagonismo entre el Vaticano y el Quirinal, que en los últimos tiempos se había calmado un tanto, ha vuelto de nuevo a hacerse sentir.

En la ocasión de la muerte de Humberto, había observado el Papa una actitud conciliadora, y se esperaba que podría encontrarse un medio de reconciliación entre los dos poderes. Mas la interdicción de la oración, compuesta por la Reina Margarita y otras circunstancias han venido a desvanecer esas esperanzas.

En los últimos años se celebraba con poco entusiasmo la fiesta de 20 Septiembre, más en este año esa celebración del aniversario de la entrada de las tropas italianas a Roma en 1870 ha tenido un carácter muy pronunciado.

El Rey no asistió empero a ella, por no exaltar más aún los ánimos.

De *Officina Maritima* zal ons wel veroorloven, dat wij op deze woorden een paar kantteekeningen maken en tot recht verstand der zaak de verhouding tusschen het Vaticaan en het Quirinaal hier thans van katholiek standpunt beschouwen. Men zal dan zien, dat er volstrekt geen sprake van is geweest dat "había observado el Papa una actitud conciliadora" in den geest, welken de *Officina Maritima* bedoelt; niet omdat de Paus een oplossing der Romeinse Quaestie niet verlangt, maar omdat er eerst onafwijsbare voorwaarden moesten vervuld worden, die het italiaansche gouvernement tot nu toe niet heeft nagekomen.

Ziehier nu hoe na den dood van koning Humbert de zaken zich hebben toegedragen.

Spoedig nadat de gruweldaad te Monza was gepleegd, deden allerlei berichten de ronde, als zoude Paus Leo XIII aan koningin Marguerita niet alleen schriftelijk, maar ook door bemiddeling van een speciaal afgezant, den kardinaal-aartsbisschop van Turijn, zijn condoléance betuigd en

eene zielmis voor den vermoorden vorst opgedragen hebben. Hardnekkig hielden deze berichten aan; alleen de vorm, waarin ze telkens opdoken, varieerde. Opmerkelijk was ook, dat ze steeds afkomstig waren uit bronnen, die met het Vaticaan in geenerlei betrekking staan.

Vele Katholieken lieten zich door de stelligheid der gedane verzekeringen overbluffen. Men begon reeds te gelooven, dat de Paus, over de lijkbaar van koning Humbert heen, aan koningin Marguerita de hand gereikt had, en dat er, in de schaduw van zulk een tragischen dood, een stille verzoening had plaats gehad tusschen het Vaticaan en het Huis van Savoye.

Dit nu was het juist, hetgeen men voor tendenz-berichten als boven aangeduid, wilde bereiken. De Romeinse Quaestie moest vergeten worden, en in de plaats daarvan een erkenning treden van den bestaanden toestand, die reeds een zekere vertrouwelijkheid tusschen het pauselijk en het koninklijk hof zou hebben geschapen.

Maar de tegenspraak bleef niet uit. Kalm en waardig, doch met afdoende zekerheid. Kort en beslist, doch zonder eenigen ophel, gelijk iemand het in rouw gedompelde huis van zijn buurman voorbijgaat, dat hij echter, om overwegende redenen, zelf niet kan of mag betreden.

Die tegenspraak vinden wij in een romeinsche correspondentie aan den *Univers*, waarvan de betrouwbaarheid voor ons boven alle verdenking verheven is. Het parijische orgaan, dat door den H. Vader zelf geprezen werd als "le bon journal" en van kardinaal Rampolla herhaaldelijk de onduidelijkste blijken van sympathie mocht ontvangen, zou zich wel wachten, een dergelijke correspondentie op te nemen, indien het niet zeker wist, dat ze van bevoegde zijde geïnspireerd werd.

Welnu, al die berichten over een positieve toenadering van het Vaticaan tot het Quirinaal, bij gelegenheid van den rouw over koning Humbert, zijn

eenvoudig door de liberale pers uitgestrooid en missen iederen grond van waarheid. Tusschen Pausdom en het Huis van Savoye bestaan tegenwoordig volstrekt geen relaties. Ze kunnen ook niet bestaan, zoolang de Romeinsche Quaestie leeft.

Men herinnere zich slechts enkele feiten uit onzen tijd.

Ook bij den dood van koning Victor Emmanuel II, in 1878, liet het Vaticaan aan het koninklijk Huis geen enkel bewijs van deelneming geworden. Tijdens de ernstige ziekte van Paus Leo XIII, in het begin des vorigen jaars, gaf het Quirinaal, ofschoon op nog geen half uur afstand van het Vaticaan gelegen, geen enkel blijk van belangstelling, terwijl alle machthebbers der wereld, zoowel Katholieken als andersdenkenden, zich beijverden, om van hun eerbied en sympathie jegens den hoogen lijder konde te doen.

Erger nog dan onthouding, openbare vijandschap zelfs liet de Regeering blijken, toen zij bij het gouden priesterfeest van Paus Leo den syndicus van Rome, prins Torlonia, afzette, omdat deze een gewone beleefdheidsvisite had gemaakt bij den kardinaal-vicaris van Rome, ten einde aldus, op de meest eenvoudige en onschuldige manier, eenige hulde van den romeinschen gemeenteraad aan den jubilerenden Opperpriester te brengen. Aan dit bezoek was politieke beteekenis vreemd. Toch werd er politiek achter gezocht, en de burgemeester Torlonia, die den plaatsvervanger des Pausen als bisschop van Rome, bij het jubelfeest van den Opperpriester, dorst geluk wenschen, moest voor deze strikt burgerlijke daad van hoffelijkheid boeten met ontzetting uit zijn ambt.

Sterker nog. Van den gruwzamen dood, welke koning Humbert te Monza getroffen had, werd aan alle Hoven ter wereld officieel kennis gegeven. Het Vaticaan echter ontving niet de minste kennisgeving. Hoe

kon derhalve de Paus van zijn condoléance doen blijken? Men had immers gedaan, alsof Hij niet bestond!

Laat het dan zijn — en hieraan valt geenszins te twifelen — dat Paus Leo XIII, in de edelmoedigheid van zijn vaderlijk hart, als priester heeft gebeden voor de zielerust van den vermoorden koning. Hij zou anders niet de waardige plaatsbekleeder zijn van Dengene, die stervende zelfs voor zijne beulen bad. Maar als Opperherder der Kerk, die van haar eeuwenoud erfdeel beroofd is, kon en mocht Hij geen stap van toenadering zetten, ook niet tegenover de koninklijke weduwe.

Immers, deze stond bij de lijkbaar van haar betreunden gemaal niet gewoon als vrouw en moeder, maar als de vertegenwoordigster van het Savoyische Koningshuis, dat zich wederrechtelijk in Rome heeft binnengedrongen.

"Eerst de waarheid, dan de liefde." Het medelijden mag zich niet doen gelden ten koste van een heilig en onvervreemdbaar recht.

Een andere vraag, die menigeen op de lippen kwam, is deze: Hoe konden voor koning Humbert, die wegens zijn op de italiaansche Grondwet afgelegden eed toch in den kerkelijken ban was, kerkelijke lijkplechtigheden geschieden? Voor een uiterlijke bekeering op zijn sterfbed was geen tijd meer. Hij overleed zonder de genade- en troostmiddelen der Kerk, zonder van de excommunicatie ontslagen te zijn. — En hoe kan het openbaar gebed, dat koningin Marguerita voor haar gestorven gemaal vervaardigde, de kerkelijke goedkeuring hebben verkregen?

Deze vragen zijn inderdaad niet zonder moeilijkheid. Gelukkig staat ons hier eene bron ten dienste, waaraan een zekere autoriteit in een geval als dit niet mag worden ontzegd. Wij bedoelen den *Osservatore Romano*.

Niet alsof dit romeinsche blad steeds het officieuze, laat staan het officiële

bedenkend, dat zij niet alleen was.

"O, Mijnheer, u neemt me toch niet kwalijk, ik had u willen vragen, hoe laat u koffiedrinken wilde, want u moet wat gebruiken, voor de zenuwachtigheid, weet u."

"Goed, ja, ik kom straks beneden."

"En mijnheer, ik hoop, dat u me toch niet kwalijk wilt nemen, dat ik zoo aan uw eer te kort deed, van alleen maar aan uw moeder te denken....."

"Volstrekt niet, Antje, volstrekt niet."

"Dus u is niet boos, nu, komt u dan mijnheer?" Sloffend ging ze trap af.

"Wat een onzin toch, alsof ik 't onaangenaam zou hebben gevonden, dat zij zooveel van moeder hield"..... Zijn oog viel op het beeldje en 't was hem, of Maria tegen hem lachte en hem iets vroeg.

Hij begreep het: Neen, dat was onzin. Het kan den Zaligmaker niet anders dan aangenaam zijn, als de menschen Zijn Moeder, die Hij oneindig liefheeft, als ze haar eeren.

Hij zou naar beneden gaan en 't kranse maar weer halen uit de lade waarin het lag, en 't hier hangen om

Feuilleton.

Zijn Moeder.

(Slot.)

Hij ging zitten, hij moest er nu toch eens goed over nadenken, wat hij in zijn jaren had gedaan.

Want in zijn studietijd had hij zijn godsdiensschromelijk verwaarloosd, en de onverschilligheid, die hij aan den dag had gelegd, dat moest hij erkennen, was volstrekt niet uit beter inzicht, maar alleen uit gebrek aan juiste begrippen, uit traagheid in nadenken ontstaan.

Wat geloofde hij nu eigenlijk? Vooreerst, dat er een God was. Het had hem altijd onzinnig geloken, als zijn kameraden spraken van kracht en stoffe, eenig beginsel der wereld. Alsof niet het voornaamste was de wonderbare wijsheid, waarmee die krachten en stoffeeltjes zich ordenen tot de schoonheden der natuur. Neen er was wijsheid, onbegrijpelijk wijsheid in deze wereld werkzaam, dat stond vast.

Dat geloofde hij dus.

En in Christus, daarin geloofde hij ook.

Wie zoo leefde en zoo sprak en zoo leed en zoo stierf, die was God. In Zijn mond kon het woord: „Mij is gegeven alle macht“, in Zijn mond kon 't geen leugen zijn.

Hij was werkelijk verheugd, dat er nog zooveel van zijn geloof ongeschonden was gebleven alleen bedekt onder een stoflaag van onverschilligheid. Hij was ook daarom vooral verheugd, omdat het hem was, of door deze erkenning de kloof tusschen hem en zijn moeder weer werd gedempt.

„Moeder“ zei hij zacht, alsof hij 't haar wilde vertellen, maar terstond liet hij er op volgen: „Zij hoort mij niet.“

„Maar er is nog wel een Moeder, die u hoort.“

Die oude pastoor was toch zoo'n goede man, hij had altijd zooveel van hem gehouden, ook later nog, toen hij niet meer te biechten ging.

Ja, daar was hij toch eigenlijk ook niet beter op geworden. De vriend, die hem daarvan afgepraat had, was toch de beste niet, zooals ook was gebleken. En diezelfde was 't geweest,

die hem de vereering van Maria uit zijn hoofd had gepraat.

Op welken grond ook weer?

O ja, dat deed te kort aan de eer, die Christus toekwam.

Maar was dat dan zoo niet?

Kwam Christus zelf niet de eer toe, die Zijn Moeder zoo dikwijls werd gebracht?

„Wie is daar?“

Er werd getikt en de deur ging open. Het was de meid, die binnenkwam.

Zij wilde juist iets zeggen, toen haar oog viel op het portret der overleden mevrouw, dat bijzonder mooi uitkwam, daar op het donker behang, in het licht der groote ramen. Zij liep er heen, vouwde de handen en bleef er zwijgend voor staan.

„Mijn goede, goede mevrouw. — Wat was ze toch goed. — Vijftien jaar heb ik hier gediend en altijd was ze goed voor me, — alsof 't mijn eigen moeder was.“

Zij sprak zacht, als in zichzelf. Ze zweeg een poos, en dan begon ze weer en met kindertrots en vreugde hoorde hij de alleenspraak aan, niets zeggend, om deze stemming niet te storen.

Plotseling schrok zij, omziend en

orgaan van den H. Stoel ware. Zulk een pretentie is herhaaldelijk door het Vaticaan tegengesproken. Maar de officieele mededeelingen omtrent de pauselijke Curie worden toch geregeld in den *Osservatore Romano*, onder een bepaalde rubriek, gepubliceerd, en het valt niet te betwijfelen, dat dit orgaan met de Staatssecretarie in directe voeding staat.

Wat zeker wel verondersteld moet worden, waar het zulk een delicate quaestie als de onderhavige geldt. Welnu, de *Osservatore Romano* gaf Zondag 19. Augustus het volgend communiqué ten beste, waarvan het officieus karakter, een paar dagen later, door den H. Vader zelf in een particuliere audiëntie werd erkend. Wij vertalen getrouw.

Een groot aantal Italianen en een nog grooter aantal vreemdelingen heeft zich, naar aanleiding der godsdienstige lijkechtigheden ter eere van koning Humbert en naar aanleiding van een zeker openbaar verspreid gebod voor de rust zijner ziel, beklagd tegen de kerkelijke overheid en daartoe het verwijt gericht, als zou deze in de gegeven omstandigheden van de heilige wetten der Kerk zijn afgeweken.

Men behoort echter in overweging te nemen, dat de kerkelijke overheid de lijkechtigheden van den overleden koning heeft getolereerd, niet alleen om te protesteeren tegen de afgrijselijke misdaad, die aan zijn persoon gepleegd werd, maar tevens en voornamelijk om wille der persoonlijke gevoelens van den overledene, die vooral in den laatsten tijd van zijn leven onduidelijke blijken van godsdienstige gezindheid heeft gegeven, en wel zóódanig, dat hij, naar men zeide, verlangd heeft, zich in dit jubeljaar met God te versoenen, door de H. Sacramenten te ontvangen.

Hiernaar gerekend, is het te veronderstellen, dat hij in de laatste oogenblikken zijns levens de eendloze barmhartigheid Gods zal hebben ingeroepen, en dat hij niet zou gearzeld hebben zich met God te versoenen, indien hem daarvoor de gelegenheid geboden ware.

Nu is het immers een wet der Kerk, die meermalen door de H. Penitentiarie werd erkend, dat men in gevallen van deze soort de kerkelijke begrafenis kan toestaan voor personen, die anders daarvan moesten verstoken blijven, maar dat men er den uiterlijken luister van beperke, al naar den rang der personen.

Wat het gebod in quaestie betreft, hetwelk in een oogenblik van uitersten, diep beklagwaardigen zielsangst werd saamgesteld, dit is niet overeenkomstig de regelen der H. liturgie en kan dus niet, gelijk dan ook nooit geschied is, worden goedgekeurd door de hoogste kerkelijke overheid.

Wij hebben aan deze gewichtige verklaring niets toe te voegen. Alleen moeten wij hier opmerken, dat het gebod waarvan sprake is, niet door de hoogste kerkelijke overheid kan worden goedgekeurd om in het openbaar te worden geboden. Hier is veel meer dan het halve woord, waaraan de goede verstaander genoeg heeft. In Italië heeft men de betekenis dezer

het beeldje der Moeder Gods.

Wat was het toch vreeselijk eenzaam in huis. Een paar vliegen gonsden door de kamer, in de keuken rinkelde iets, maar anders was 't stil, stil. Buiten voor de openstaande warandeur hingen slap de bladen van den wilden wingerd, waartusschen een hommel bromde. Over de bloembedden golfde de warmte der felle zon en verderop de dorpsstraat was geheel leeg.

Het werd hem zoo beklemd om 't hart.

„Moeder”, fluisterde hij.

„Zij hoort niet, maar de Moeder in den hemel?”

Zou die hem hooren, zou die hem den troost kunnen geven, die zijn hart noodig had om niet in angstige beklemming te verstikken?

Vermocht zij iets bij God?

Hij nam een boek in handen en sloeg het open.

Er lagen een paar velletjes ongeschreven postpapier in en een dicht briefje.

Er stond geen adres op.

Zijn moeder had dit zeker geschreven, dien middag, dat zij onwel geworden was. En vergeten er 't adres op te zetten.

Hij scheurde 't open, bevend, alsof 't een heilige reliquie was, die hij in handen had.

„Zeereerwaarde heer.”

„t Was dus aan den pastoor.

„Wil zoo goed zijn, den dokter hier te zenden. Ik heb gehoord, dat die Jansen er nu zoo naar aan toe is,

verklaring maar al te goed begrepen, want zij verwekte daar een storm van verontwaardiging in de liberale pers.

Nog een omstandigheid hield men wel in 't oog. Namelijk dat bijv. de kardinaal-aartsbischoppen van Turijn en Genua, die beiden onmiddellijk in deze zaak eenzijdig zijn geheel anders staan tegenover het Savoyische Koningshuis dan de geestelijkheid in den voormaligen Kerkelijken Staat. Zij kunnen en moeten Victor Emmanuel II en diens opvolgers op den troon, beschouwen als hun wettige soevereinen bij de genade Gods. Vandaar, dat het Vaticaan meer dan eens bij de italiaansche bisschoppen, die zich buiten den Kerkelijken Staat bevinden, erop heeft aangedrongen, zich correct en hoffelijk ten opzichte van de vertegenwoordigers der monarchie te gedragen.

Maar voor den H. Stoel zelf blijft de verhouding tegenover het éne Italië en diens opvolgende soevereinen steeds onveranderd. Paus Leo XIII toont zich in de Romeinsche Quaestie even onverbiddelijk als zijn voorganger Pius IX.

Korten tijd geleden nog hebben wij uit een bericht aan de *Univers* dienaangaande zijn meest besliste uitspraak gehoord. „Men moet aan den Paus zijn Rome laten”, zoo sprak de edele grijsaard tot den hoofdredacteur van de *Italia reale*. En kardinaal Rampolla heeft opnieuw een diplomatieke nota uitgevaardigd, om naar aanleiding der jongste gebeurtenissen, ten overstaan van geheel de wereld te verzekeren, dat noch in de verhouding noch in de gevoelens van den Paus ten opzichte van Italië ook maar iets veranderd is. „De H. Vader beschouwt zich nog immer als den vangene van den italiaanschen Staat”.

Het geschonde en niet herstelde recht der Kerk is een onoverkomelijke kloof, waarin niet het Pausdom, maar „het éne Italië”, met zijn constitutioneel koningschap, zal te gronde gaan.

Zoolang Rome niet aan den Paus toebehoort, kan er geen betrekking zijn, hoegenaamd, tusschen het Vaticaan en het Quirinaal.

Nieuwsberichten.

CURACAO.

Havennieuws.

Gisterenmorgen is de maandelijksche dienst geopend tusschen Curacao en Sto. Domingo met de *Clemencia*. Men hoopt, dat het vervoer van pas-

en 't is mij zoo ver om er heen te gaan. Daarom wenschte ik graag, dat hij er wat heen bracht. Tien gulden zal ik hem geven, of denkt u, dat er terstond meer noodig is?”

Dat was dus de laatste daad zijner moeder. Een weldaad.

Hij zou de tien gulden zenden, dat moest dadelijk gebeuren, terstond.

Waarom?

Was hij verplicht, dat te doen? Welneen immers, hij was hier baas, hij kon beschikken over 't geld, niet zijn moeder.

Hij sloeg met de vuist op tafel: Wat was dat voor een akelige gedachte. Hoe kwam die toch bij hem op?

„Zou ik niet voldoen aan den wensch van mijn moeder?”

Terwijl hij opstond, viel zijn oog op een crucifix, dat aan den wand hing en als een echo klonk het vandaar: „Zou ik niet voldoen aan den wensch van Mijn Moeder?”

Een hevige ontroering welde op in zijn hart.

Hij greep het kransje uit de lade, waarin hij 't had gelegd.

Hij snelde de trap op naar zijn kamer, hij hing het om het beeldje.

Daar klonken buiten drie heldere klokkeslagen. Nog drie slagen.

Toen knielde hij neer.

„Angelus Domini nuntiavit Mariae” prevelden zijn lippen.

En toen hij opstond, met tranen in de oogen, fluisterde hij zacht: „Mijn Moeder.”

sagiers en goederen zoogroot zal zijn, dat spoedig de noodzakelijkheid zal bestaan tot een twee-wekelijkschen dienst.

Rosterij.

List van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Manuel D. C. Gómez, Emilio Esfíers, M. I. M. Gorsira, W. R. Jones, President di Sociedad entierro San Bernardo, José Isaias Sanchez, Anton Fumrelka, Katalina Webres, Henrique Wiedehorid, (aang.)

Niet voor bestelling of verzending van brieven geadresseerd aan: de Eerw. Sr. Veroen, (Ubi?)

Leger en Marine.

Laatstleden Dinsdag werd hier onder leiding van den 1sten luitenant P. C. A. KRUGERS, tijdelijk belast met het bevel over het garnizoen, op het schietterrein op het Rif schietoefeningen gehouden met het nieuw-model geweer. Het nieuwe geweer voldeed uitmuntend. Daar men de draagwijdte van dit nieuwe geweer nog niet bij ondervinding kende, waren bijzondere maatregelen genomen voor de veiligheid der personen, die bij de schijf ter observatie stonden.

Den 31sten October wordt hier met de *Prins Willem IV* van den K. W. I. M. verwacht de kapitein der infanterie M. VERKOUTEREN, die gedetacheerd is bij de west-indische landmacht en optreden zal als commandant van de troepen en het garnizoen te Curacao.

Hr. Ms. *Sommelsdijk* wordt binnen een paar dagen van Aruba hier in de haven terugverwacht. Bestond eerst het plan om reeds verleden week Zaterdag hier terug te keeren, dat plan moest worden opgegeven, daar de overvloedige regens, welke te Aruba neervielen, de opmeting van het eiland om het in kaart te brengen en de schietoefeningen, welke gehouden moesten worden, zeer belemmerd hebben.

Hr. Ms. *pantserdek-schip „Zeland”, komm. de kapt. ter zee H. F. KOUWENBERG, in reparatie op 't Rijkswerf te Willemsoord, is in zoover gereed dat onder leiding van den offic. mach. 1e kl. J. JONGKEES op 's Rijkswerf is geproefstoomd; genoemde bodem, zal naar men verneemt, voor een reis naar Indië klaar gemaakt worden, terwijl Hr. Ms. pantserdek-schip *Noord-Brabant*, onder bevel van den kapitein ter zee I. VAN DEN BOSCH, naar de West zal vertrekken.*

De Eerwaarde Heer EVERS, kape-laan te Haarlem, die als schrijver, over marinezaken steeds meer aanzien krijgt, is in de gelegenheid geweest een vollen dag levens mee te maken aan boord van het pantserdek-schip *Gelderland*. De Eerwaarde Heer EVERS roemt zeer de behandeling van de torpedo door onze marine: „De torpedo's, die toen werden ingeschoten, waren allen voorzien van den nieuwen koersregelaar, die het afwijken der gelanceerde torpedo's tot een minimum reduceert.

Er werden twee torpedo's gelanceerd uit de onder water boegbuis, terwijl het schip stil lag, en twee terwijl het een vaart had van 17 mijl. Ook uit het torpedokanon aan bakboord werden onder gelijke omstandigheden vier torpedo's gelanceerd, terwijl het doel 800 meter verwijderd was. Van het schip af kon men, niettegenstaande het weder verre van schoon, zelfs ongunstig was te noemen, den loop, de baan der torpedo uitmuntend volgen en de prachtige, juiste werking van den koersregelaar bewonderend gadeslaan.

Kreeg de torpedo, na uit het kanon te zijn gelanceerd, bij het vallen in het water een oogenblikkelijke afwijking door de groote snelheid (17 mijl), waarmede werd gevaren, terstond daarop snelde zij met haar 30 mijlsvaart wederom recht door het water in de richting haar van te voren gegeven en ging midden op het doel af.

Ware dit een vijandelijk schip geweest, dan zou dit (natuurlijk bij het geladen zijn der torpedo) reddeloos ten gronde zijn gegaan. Een andere torpedo kreeg eveneens een oogenblikkelijke afwijking door een dikken bos zeewier of iets dergelijks, dat zich op haar baan bevond, maar kwam terstond weer die hindernis te boven, hernam haar aangegeven koers, en bereikte wederom het doel juist in het midden. Pleit het niet voor de kunde en uitmuntende kennis onzer zeeofficieren, dat van de 8 torpedo's, die werden gelanceerd, 8 het doel bereikten, dat geen enkele miste? En dan bedenke men daarbij, dat het weder volstrekt niet gunstig was, dat het schip 17 mijlen liep en het doel 800 meter verwijderd was, terwijl op dien afstand het verkeerd richten van één graad een verschil oplevert van 14 meter.”

Electrisch licht.

De exploitatie van het electrisch licht in onze stad, tot op 't toe, gevoerd door den Heer A. SMITH, gaat 1 November over in handen van de firma S. E. L. MADURO & SONS.

Den 4den November is de termijn verstreken, na welken volgens het oordeel van deskundigen het verder gebruik der thans aanwezige machinerieën van het electrisch licht gevaarlijk zou kunnen worden. Voor de verlichting der stad is het te hopen, dat vóór dien tijd de nieuwe machinerieën zijn aangekomen.

Een heldhaftige daad.

Laatstleden Maandag viel het driejarig dochttertje van den Heer J. G. v. K. te Pietermaai in den regenbak van het huis, dat genoemde Heer bewoont. De moeder van het kind, die het gevaar begreep, dat haar lieveling dreigde, en zichzelve onmachtig zag om dat gevaar af te wenden, snelde naar buiten om geschikte hulp in te roepen. Juist op dat oogenblik kwam Dr. TH. LENS voorbijrijden en bemerkende, dat er een ongeluk moest gebeurd zijn, deed hij zijn rijtuig stilhouden om te vernemen wat er geschied was. Bij het

voortgaan, besloot Dr. LENS zich geen oogenblik, maar snelde onmiddellijk naar den regenbak, waarin hij zich door een nauwe opening neerliet en het kind, dat nog drijvende was, vastgreep. Gediensstige handen namen het kind van hem over, Dr. LENS had het van een wissel dood gered.

Toch had deze redding voor Dr. LENS zelven noodlottig kunnen worden. Indien er niet genoeg water in den regenbak was geweest, dan had de sprong daarin hem zwaar lichamelijk letsel kunnen toebrengen, wijl de val van zijn lichaam niet voldoende zou zijn gebroken door den weerstand van het water en hij met kracht op den bodem van den regenbak zou zijn neergekomen. Doch dit alles heeft Dr. LENS niet geacht, evenmin als de groote moeilijkheid waarin hij verkeerde op om na de redding van het kind door een zeer nauwe opening zelf uit den regenbak te komen; hij heeft zich zelve gewaagd om het leven van een ander te redden, de grootste daad, die een mensch stellen kan, een heldendaad: zich zelven offeren voor den evenmensch.

Daarom brengt geheel Curacao hulde aan den edelen Dr. LENS, wiens bezit, reeds zoozeer gewaardeerd, thans door onze maatschappij zonder twijfel op den hoogsten prijs zal worden gesteld.

INGEZONDEN STUKKEN.

Geachte Redactie.

Nogmaals moet ik U lastig vallen met het verzoek om plaatsje voor mij in uw blad in 't ruimen. Het geldt overigens thans dezelfde zaak als welke ik de vorige week behandelde.

Uiteenvertrouwelijk onderhoud, dat een van de leden der redactie van de *Armbode* te Curacao had met den armen-dokter, dien het door mij gewraakte geval betrof, een onderhoud, dat op verzoek van dien geneesheer mij is

medegedeeld, is mij gebleken, dat van den kant des dokters in dien bewusten nacht het onderzoek beantwoord heeft aan de eischen, welke ik stelde, namelijk: het onderzoek geschiedt en zij grondig. Dat hier de uitslag niet beantwoord heeft aan de verwachting, welke men van zulk een onderzoek verwachten mag, is te wijten aan het verkeerde relaas, dat de personen, die den dokter kwamen roepen, gaven van de ziekteverschijnselen bij dat zeventienjarig meisje. Die verschijnselen, zooals zij werden beschreven, deden den dokter met grond denken aan hysterische toevallen en niet aan den gevaarlijken toestand der zieke; voor die hysterische toevallen nu is de tegenwoordigheid van een geneesheer niet dringend noodzakelijk.

Ook erkende de bedoelde geneesheer, dat hij, wanneer hij als armen-dokter wordt geroepen voor een zieke, een bewijs van onvermogen vraagt, echter niet als een voorwaarde, waarvan zijn bezoek zal afhangen, zelfs eischt hij dit bewijs niet in dringende gevallen, maar als een middel om het overbodig ontbieden van den geneesheer tegen te gaan.

Dat dikwijls de dokter geroepen wordt zonder volstreekte noodzakelijkheid is een feit, dat ik niet kan tegenspreken; de armen-dokter is dus in zijn recht, wanneer hij op middelen zint om dat euvel weg te nemen, onder voorwaarde echter dat bij het toepassen dier middelen de zieken, welke zeker 's dokters hulp noodig hebben, niet worden te kort gedaan.

Ik insinueerde verder, dat de bedoelde armen-dokter zijn plicht niet had vervuld, zelfs niet toen een vertrouwd persoon — in casu ikzelf — hem had doen inlichten omtrent den toestand der zieke.

Zooals de geneesheer verklaarde, — en ik heb volstrekt geen reden om die verklaring in twijfel te trekken — meenen de arme lieden een zekeren dwang op den armen-dokter te kunnen uitoefenen door het noemen van een naam eens priesters. Toch blijkt het later gewoontelijk, dat de genoemde priester niets weet van den zieke, voor wien de dokter uit naam van dien priester ontboden werd. Door deze ondervinding geleid, meende de geneesheer geen geloof te moeten hechten aan de tweede boodschap, welke hij over het bewuste geval ontving en daarom bleef hij in dien nacht thuis.

Laat ik echter hier dadelijk bijvoegen, dat op verzoek van den armen-dokter zelf tusschen hem en de geestelijken van de parochie, in welke hij de armen-praktijk uitoefent, reeds zoodanige maatregelen zijn getroffen als welke dienstig zijn om van den eenen kant het ongerechtigd noemen van den naam des priesters tegen te gaan, en van den anderen kant bij ernstige ziektegevallen de spoedige komst van den dokter te waarborgen.

Ik meende, geachte Redactie, het verzoek van den bedoelden armen-dokter om bovenstaande rectificaties openbaar te maken, niet te kunnen weigeren, overtuigd als ik ben, dat het dien geneesheer niet aan goeden wil ontbreekt om zijn plicht zoo stipt mogelijk te vervullen. De samenloop van verschillende omstandigheden heeft echter in het geval, dat ik op het oog had, den schijn doen ontstaan alsof die plicht verwaarloosd was.

U ten slotte dankzeggende voor de opname van dit en mijn vorig schrijven, welke opname ik mag beschouwen als de gelegenheid waarbij thans met onderling overleg een gezonde toestand in het leven is getreden, ben ik met de meeste dienstvaardigheid van U, geachte Redactie,

de dw. dr.

EEN R. K. PRIESTER.

Curaçao, 25 October 1900.

Ingezonden Mededeelingen.

EMULSION DE SCOTT.

YA TAN POPULAR. — "Siento singular satisfacción — escribe el Dr. A. Ayala, de Caracas — en declarar que la

Emulsión de Scott, ya tan popular, une á lo excelente de la preparación sus inagotables cualidades en el raquitismo, la anemia, la escrófula, los catarros crónicos, la tuberculosis, y en todas aquellas circunstancias en que sea necesario administrar un reconstituyente que tenga por base el aceite de hígado de bacalao y los hipofosfitos de cal y de sosa."

La Semana Cristiana Ilustrada.

Recomendamos á nuestros lectores esta importante y hermosa publicación que contiene en cada número las vidas de los santos de la semana ilustradas con magníficos grabados. En cada hogar cristiano debe leerse esta revista.

Precio de suscripción por un año 8 fr. 50 (6 10 pesetas). Dirigirse á los señores Popelin Hnos., 3 rue Séguier, Paris.

El pago de la suscripción puede verificarse también con 180 estampillas usadas de Caracazo por el término de un año.

BUITENLAND.

Frankrijk. — Emil Berz releveert in de *Figaro*, dat aan Nederlandsche inzenders op de Parijsche Tentoonstelling 282 onderscheidingen zijn toegekend nl. 29 eereprijsen, 92 gouden, 76 zilveren, 43 bronzen medailles en 43 eervolle vermeldingen.

„Men zal opmerken, zegt hij, in welke belangrijke verhouding de groote onderscheidingen (eereprijsen en gouden medailles) in het totaal-cijfer voorkomen. Maar de Nederlandsche afdeling is dan ook een der best uitgezochte keurverzamelingen, die wij uit den vreemde hebben te zien gekregen."

Duitschland. — De nota of zeggen wij liever het rondschriften van den duitschen minister Von Bülow aan de westersche mogendheden en Japan circuleert thans door nagenoeg de geheele pers.

Wat het rondschriften behelst? Het houdt in, hoe de duitsche regering als een eerste voorwaarde voor de opening van diplomatieke onderhandelingen met de regering van China beschouwt, dat die regering de personen uitlevert, die gebleken zijn de ware en oorspronkelijke aanstokers te zijn van de misdaden, welke te Peking tegen het volkenrecht begaan zijn.

Natuurlijk eischt de duitsche minister niet het uiterste uit de kan, en daarom de hier volgende beperking:

„Zij die zich geleend hebben tot het uitvoeren van die misdaden zijn zoo talrijk, dat het gevoel der beschaafde volkeren zich zou verzetten tegen de terechtstelling van zooveelen. Ook zijn de omstandigheden van dien aard, dat zelfs de hoofden der beweging niet allen ontdekt kunnen worden."

Dus die laatsten ontkopen hun straf? zal men vragen.

Mis. Van dezen zullen getuigt worden zij, wier schuld erg in het oog springt. „De vertegenwoordigers der mogendheden te Peking zullen wel in staat zijn afdoende getuigenissen te verschaffen of bijeen te brengen voor de strafrechterlijke instructie. Het aantal dergenen die gestraft worden, heeft minder belang dan het feit, dat zij de voornaamste aanstokers en de leiders der beweging zijn."

Of Duitschland hoop heeft, dat het rondschriften van Von Bülow in overweging zal genomen worden?

Ja, „de keizerlijke regering meent te mogen rekenen op de volledige instemming van alle Kabinetten ten aanzien dezer zaak. Want als men geen rechtvaardige straf oplegde, zou men daarmede toonen, onverschillig te zijn voor eene herhaling van die misdaden. De keizerlijke regering stelt aan de belanghebbende Kabinetten voor, hun vertegenwoordigers te Peking op te dragen, aanwijzingen te doen, van welke leidende persoonlijkheden in China de schuld

Señales de Peligro.

¿Contrae Ud. un resfriado cada vez que hay un cambio de temperatura?

¿Siente Ud. irritada ó llagada la garganta? Experimenta Ud. fuertes punzadas en el pecho?

¿Ignora Ud. que estas son las alarmantes señales del peligro, indicadores de la pulmonía, la bronquitis, ó la misma tisis?

Si está Ud. adolorido y ha enflaquecido recientemente, alarmantes en verdad son esas señales. Este es el problema que tiene Ud. que resolver. „¿Posco la vitalidad suficiente para desembarazarme de estas enfermedades?" Es fácil precaver. La

Emulsión de Scott

impide la tisis y un millar de enfermedades más que atacan á los débiles y á los de sangre empobrecida.

La EMULSION DE SCOTT es el modelo de los remedios, el remedio por excelencia para la inflamación de la garganta y los pulmones, los resfriados, la bronquitis y la tisis. Es una medicina-alimento de una potencia notable. Alimento, porque nutre el cuerpo, y medicina porque sana las condiciones morbosas.

SCOTT & BOWNE, Químicos, New York.
De venta en las Boticas.

Rehusense las imitaciones y las "preparaciones sin sabor" y "vinos" llamados "preparaciones de aceite de hígado de bacalao" pero que no lo contienen.

voor het aanzetten tot de misdaden of de uitvoering daarvan onbetwifelaar. vaststaat....."

— Keizer Wilhelm's antwoord aan den "Zoon van het Hemelsche rijk" vindt in de duitsche pers druk bespreking.

Volgens de socialistische *Vorwärts* begint nu een nieuwe toestand voor Duitschland in het verre Oosten. De keizer laat nl. zijne oorspronkelijke politieke plannen varen, welke lijnrecht in strijd waren met de zienswijze der radicale oppositie. Duitschland's algeheel isolement heeft tot dezen stap geleid, dien wij van harte toejuichen.

Het *Tageblatt* uit den wensch, dat de politiek tusschen den duitschen en den chineschen souverain tot gelukkige resultaten moge leiden, aangenomen althans, dat de woorden van laatstgenoemden welgemeend zijn, hetgeen o. i. sterk te betwijfelen valt.

Volgens de *National Zeitung* verdraagt 's keizers telegram vredelievende plannen. Alzoo een matiging der duitsche politiek.

Minder gunstig denkt er de *Neue*

Bayrische Landeszeitung over, die den Beierschen minister van financiën de volgende woorden in den mond legt: „De politiek van Duitschland in China bevalt mij volstrekt niet" (wel te verstaan: wegens den erbarmelijken toestand der Beiersche schatkist). En toen de minister van binnenlandsche zaken, tot wien deze woorden zouden gericht zijn, er tegen inbracht, dat alles, wat men zich financieel getroostte, op slot van rekening ten laste der Chineezers zou komen, haalde de minister van financiën de schouders op, stiet een kreet uit en antwoordde: „Ja, als men eenmaal zoover is gekomen, als men wenscht, maar....."

Engeland. — De britsche pers is vol van de Parlementsverkiezingen.

Daar moet met *fullspeed* gehandeld om flink profijt te kunnen trekken van de brooddrunkenheid en de buitensporige geestdrift der geheele natie.

De britsche pers doorschouwt dit alles maar al te goed, en, dit zij ter harer eere gezegd, zij verklaart ronduit hare meening.

Slaan wij dus eenige bladen open.

De *Westminster Gazette*, het onderwerp in kwestie besprekende, verklaart dat de liberalen zich thans tot eene sterke partij behooren te vormen.

Of zij al dan niet een leidsman hebben oordeelt de redactie vooreerst van ondergeschikt belang. Maar zaak acht zij het, dat in het vervolg voorkome worde: onhandigheid in het staatsbestuur, en dat aan handelingen, zooals al zes jaren lang verricht zijn tot ergernis der vreemde mogendheden, door het nieuwe Parlement voor eens en voor altijd een einde gemaakt worde.

Voor een britsch blad mag men zeggen dat dit krantig gesproken is.

Voor al in een oogeblik, dat Joseph Chamberlain c. s. zooveel toejuichingen en ovatie's inoogsten.

De *Daily Telegraph* noemt als de eenigen, die de liberale partij zouden kunnen redden: Roseberry, Asquith en sir Grey; de *Daily Mail* spreekt in een artikel over „Het Bankroet der liberale partij", hoewel een der eigenaren van het blad de candidaat der liberalen in een van de districten is; de *Daily Chronicle* is van meening, dat er nu lang genoeg over Engeland's aangelegenheden in het buitenland is geredetwist, en dat het tijd, hoog tijd begint te worden aan de binnenlandsche belangen van Brittannië te gaan denken.

De *Morning Leader* uit zich o. i. nog het scherpst.

Zij zegt, dat de geheele regeringspolitiek gericht is geweest op het persoonlijke belang van minister Chamberlain.

En daarom vraagt zij op vlijmscherpen toon, of nog langer de hoofdleiding der britsche politiek in Frankrijk, Rusland, Duitschland en Amerika mag toevertrouwd worden aan den man, die een oorlog als dien in Zuid-Afrika in het leven riep.

Spanje. — De ministerraad heeft een besluit genomen, waarbij den Kamers de noodige credieten worden aangevraagd tot hervorming van leger en vloot.

De regering is voornemens den aanbouw der vier oorlogsschepen te bespoedigen, welke door de vorige Kamers werd goedgekeurd, en voorts het Wetgevende Lichaam credieten aan te vragen voor den aankoop van 8 pantserschepen van 12000 ton, 4 kruisers van 8000 ton en 100 torpedobooten nieuw model. Hierbij komt nog een aanvraag van vaartuigen bestemd tot verdediging der kusten.

Dus geen bagatel, voorwaar! En wat te denken?

Men weet, dat op Cuba een revolutie dreigt uit te breken, en dat het Amerika op de Philippijnen niet erg voor den wind gaat.....

Maar oorlog wil Spanje niet, volgens het ministerieel besluit; 't is slechts om Spanje's handelsbelangen in het oog te houden.

Advertentien.

De ondergeteekende geeft het geacht publiek kennis, dat hij zijn winkel heeft overgebracht in het huis in de Keukenstraat, laatst bewoond door de firma JUTTING.

A. J. L. STUMPF.

E. R. CORONEL

Solitor Commissioner and general stamp agent.

Rarity and speciality, a fine assortment of foreign stamp on hand for sale and exchange.

P. O. B. 7. Paramaribo, Suriname.

Ontvangen en ontpakt

— BIJ —

A. J. L. STUMPF.

— KEUKENSTRAAT —

Een groote verscheidenheid SUIKERWERKEN,

CHOCOLADE EN

HOLL. PEPERMUNT

in stopflesschen, doosjes en per pond.

J. DE VRIES

STAMPCOLLECTOR,

Paramaribo, P. O. Box 77.

want stamps from Curaçao, Haiti, Porto Rico, Cuba etc. in exchange for Surinam stamps 1873—1900.

Only rare stamps wanted.

HOLLANDSCHE HAMMETJES

van p. m. 6 pond bij

A. J. L. STUMPF.

Bekendmaking.

De publieke verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter Spaar- en Beleenbank van 1 Januari t/m 30 Juni 1898, onder No. 6891 H t/m No. 1467 I, zal plaats hebben op Donderdag den 8 November en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 25sten October 1900.

De Voorzitter,

M. P. CURIEL.

Poederchocolade van Bendsorp

verkrijgbaar bij

A. J. L. STUMPF.

AVUNCIO.

Bendementoe di PREENDANAN di PLATA, ORO i DJAMANTA koe tin placa fia ariba nan Spaar- en Beleenbank, esta esnan for di 1 di Januari te 30 di Juni 1898 bao di No. 6891 H te No. 1467 I, lo toema lugá dia Huebes 8 di November i dianan koe ta sigi.

Ta jama interesadonan di bin paga nan interes, afin di evita nan bendementoe.

Curaçao, 25 di October 1900.

President.

M. P. CURIEL.

1/1 & 1/2 flesschen Tivoli Bier.
1/1 & 1/2 „ Bismarck Bier.

verkrijgbaar bij
A. J. L. STUMPF.

“LA CORONACION”

REAL FABRICA DE CIGARILLOS

—OTRABANDA, CALLE ANCHA—

Los cigarrillos de esta afamada Fábrica están elaborados con los mejores materiales de la Habana.

ALGODON, PECTORAL, TRIGO, BERRIO, etc., etc.

SE VENDE POR MAYOR Y AL DETAL

en todos los Almacenes, Botiquines, Boticas y Tiendas de Curaçao, Bonaire, Aruba, Trinidad, Venezuela, Haiti, Colombia, etc., etc.

En esta fábrica encontrará los fabricantes PAPEL PARA CIGARILLOS, PICADURAS DE PRIMERA CLASE, etc.

VERKRIJGBAAR BIJ

A. J. L. STUMPF

— KEUKENSTRAAT —

truffelworst—galantineworst—
boterhammenworst—tafelworst
—tongenworst—metworst—
rolham—Haagsche hopjes, etc.

LUZ DIAMANTE,

LONGMAN & MARTINEZ,

NEW-YORK,

Libre de Explosión, Humo y Mal Olor

— DE VENTA POR —

Las Ferreterías y Almacenes de Uveres.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der “Red D Line” tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAZAO.

1900.	Cargass	Hildur	Philad.	March.	Caracas	Hildur.
Vertrekt van New-York.....	Oct. 6	Oct. 18	Oct. 20	Oct. 27	Nov. 3	Nov. 10
Doet SAN JUAN aan.....	11		25		8	
Doet PONCE.....	12		26		9	
Komt aan te LA GUAIRA.....	14		28	Nov. 4	11	
Vertrekt van.....	18		31	4	14	
Komt aan te PTO. CABELLO.....	17		Nov. 1		15	
Vertrekt van.....	19		2		16	
Komt aan te CURAZAO.....	20	22	3	5	17	19
Vertrekt van.....	20	29	3	12	17	26
Doet LA GUAIRA aan.....	21		4		18	
Doet PONCE.....	28		6		20	
Doet SAN JUAN.....	24		7		21	
Komt aan te New-York.....	29	Nov. 6	12	20	26	Dec. 4

Dienst tusschen La Guaira, Maracaibo en Curazao.

	Merida	Hildur	Merida	March.	Merida	Hildur
Vertrekt van LA GUAIRA.....	Oct. 14		Oct. 28		Nov. 11	
Komt aan te CURAZAO.....	15		29		12	
Vertrekt van.....	15	Oct. 29	29	Nov. 5	12	19
Komt aan te MARACAIBO.....	16		30	6	13	
Vertrekt van.....	18	28	Nov. 1	11	15	26
Komt aan te CURAZAO.....	19	29	2	12	16	26

PARFUMERIEEN

Parfumerien--Parfumerien

— BIJ —

A. J. L. STUMPF.

FOTOGRAFIA SOUBLETTE.

Este muy conocido Taller ofrece de nuevo sus trabajos á sus numerosos clientes, acaba de recibir máquinas de las últimas invenciones y tiene constantemente de venta aparatos é ingredientes frescos para el arte fotográfico.

HORAS DE TRABAJO:

De 8 A. M.—4 P. M.

Z. M. KAZEN & EDAMMER KAAS

— EN —

Hollandsche Boter

in 7 lb, 2 lb & 1 lb blikken.

— BIJ —

A. J. L. STUMPF.

Botica Central.

DE LANNOY & Co.

Overzijde.—Breedestraat.

Groote voorraad van artsenijen en van de allernieuwste patentmiddelen: allervoortreffelijkste wijnen van de beste merken; heerlijke siropen; soda-water; brillen van allerhande soorten; allerijfste en allerwelriekendste parfumerien; cacao en chocolade van verschillende merken; uitgezochte confituren: sigaren uit de meest geroemde fabrieken, enz., enz.; enz., Agentuur van het gerenommeerde LANS' EXTRA STOUT, door meer dan duizend geneeskundigen in Nederland en overal door de meeste van Curaçao aanbevolen, van het heerlijke bier DE CIERVO, het deugdelijkste voor de tropische gewesten, om de geringe hoeveelheid alcohol, welke het bevat; van de ELIXIR DE CAPUCHINO, bereid door H. Suel, het groote en onfeilbare geneesmiddel voor de spoedige genezing der vrouwenkwalen.

Alles tegen schappelijke prijzen.

Verkrijgbaar bij

A. J. L. STUMPF

HEERENSTRAAT, CURAZAO.

ECHTE FRIESCHE BOERENJONGENS

1,75 per flesch.

Vertegenwoordigd door de heeren

BUCK & Co., Suriname,

— EN —

A. J. L. STUMPF, Curacao.

M!

Beleefd verzoek ik U uwe aandacht te vestigen op de

VAN GORKUM'S

Echte Friesche Boerenjongens

(ROZIJNEN OP BRANDEWIJN.)

van G. C. VAN GORKUM,

DISTILLATEUR. SNEEK.

Dit merk werd met de HOOGSTE prijzen op verschillende Tentoonstellingen, o. a. met de GOUDEN MEDAILLE te BATAVIA in 1893, bekroond.

De prijs der

Van Gorkum's echte Friesche Boerenjongens

is per kist, inhoudende 15 liters schroefflesschen f 14,50 per kist, franco aan boord te Amsterdam of Rotterdam inclusief kist, flesschen en verpakking.

(Minimum quantum 5 kisten.)

Bij orders van 25 kisten is de prijs 25 en bij 50 kisten en meer 50 cent per kist lager.

De prijs is á contant zonder korting betaalbaar in Nederland.

Het is verkiezelijk, bij orders direct aan mij, dus zonder bemiddeling in Nederland, die vergezeld gaan van remise, waarbij men gelieve te rekenen op de vracht en assurantie kosten, of wel mededeeling te doen bij wien in Nederland, tegen aangifte der noodige documenten, het bedrag der factuur kan ontvangen worden.

kan bestaan, die wellicht tot lagere prijs geoffereerd worden, kunnen deze wat smaak en gehalte betreffen in het geheel niet worden vergeleken met de ECHTE VAN GORKUM'S BOERENJONGENS

De steeds toenemende vraag naar de VAN GORKUM'S ECHTE FRIESCHE BOERENJONGENS is naar mijn bescheiden meening het beste bewijs de kwaliteit beter dan andere merken is.

Ten bewijze, dat dit merk zeer in den smaak valt, diene, dat ik voor eenigen tijd niet minder dan 475 kisten aan één afnemer in Indië verscheepte.

Wanneer U nog geen BOERENJONGENS geïmporteerd heeft, zou het mij aangenaam zijn, U met mijn fabriek de proef zoudt willen nemen en ben ik overtuigd dat dit tot nabestelling leiden zal.

Beleefd aanbevelend verblijf ik

Ued. Dw. Dienaar

G. C. VAN GORKUM.

Reclamekaarten worden gratis bij de kisten ingepakt.

Verder lever ik eveneens met veel succes

Van Gorkum's Fladderae

(GETROKKEN CITROENBRANDEWIJN)

(LIKEUR.)

De verpakking hiervan is in kisten van 24 of 48 flesschen (Flesschenmaat pl. m. 7½ à 7¾ d. L.)

(Minimum hoeveelheid 144 flesschen.)

De prijs hiervan is f 10,50 per kist van 24 flesch, en f 21.— per kist van 48 flesch met inbegrip van emballage franco langs boord te Amsterdam of Rotterdam.

Zooals vermeld exporteerde ik ook dit artikel met veel succes.

Reclamekaarten zend ik gratis in de kisten. Aanbevelend,

Ued. Dienaar

G. C. VAN GORKUM.